

Obsah

1	Úvod do hygieny a epidemiologie	11
1.1	Dezinfekce a sterilizace (Eva Kozáková, Eva Němec).	11
1.1.1	Typy dezinfekce	11
1.1.2	Zásady provádění dezinfekce	13
1.1.3	Standardy pro nakládání a manipulaci s dezinfekčními přípravky	14
1.1.4	Dezinfekční řád	14
1.1.5	Příprava dezinfekčního roztoku	14
1.1.6	Dezinfekce jednotlivých materiálů ve zdravotnictví.	16
1.2	Sterilizace	17
1.2.1	Předsterilizační příprava	17
1.2.2	Metody sterilizace	18
1.2.3	Uložení vysterilizovaného materiálu	19
1.2.4	Kontrola účinnosti sterilizačního procesu	20
1.2.5	Zajištění sterilních pomůcek pro ošetrovací jednotku.	20
1.2.6	Zásady manipulace se sterilním materiálem	20
1.3	Aseptická bezdotyková technika	21
1.4	Infekce spojené se zdravotní péčí (HAI) a bariérový režim v nemocnici	22
1.4.1	Profesionální nákaza.	22
1.4.2	Dělení HAI podle výskytu	23
1.4.3	Dělení HAI podle původu.	23
1.4.4	Dělení HAI podle cesty přenosu	23
1.4.5	Etiologie HAI – nejčastější původci	26
1.4.6	Prevence HAI.	27
1.4.7	Protiepidemický režim	27
1.4.8	Hygienické zabezpečení rukou ve zdravotnickém zařízení.	28
1.5	Bariérový režim	31
1.5.1	Bariérová ošetrovatelská péče	32
1.6	Vysoce nebezpečné nákazy a zásah složek IZS (Martin Staněk).	34
1.6.1	Základní vymezení problematiky vysoce nebezpečných nákaz	35
1.7	Zásah složek IZS a zajištění pacienta s podezřením na vysoce nebezpečné nákazy	41
1.7.1	Základní úkoly složek IZS a členění místa zásahu při zásahu u pacienta s podezřením na vysoce nebezpečné nákazy.	43
1.7.2	Dekontaminace.	43
2	Právní aspekty poskytování zdravotní péče (David Bláha).	46
2.1	Právní základ poskytování zdravotních služeb	46
2.2	Pojem <i>lege artis</i>	47

2.3	Informovaný souhlas	47
2.3.1	Forma informovaného souhlasu	48
2.3.2	Situace, kdy od pacienta nelze získat informovaný souhlas.	48
2.3.3	Zástupný souhlas.	49
2.3.4	Projev vůle nezletilých a osob omezených na svéprávnosti	49
2.4	Negativní revers – písemné prohlášení o odmítnutí zdravotních služeb . . .	50
2.4.1	Opuštění zdravotnického zařízení pacientem	50
2.4.2	Právo neposkytnout zdravotní služby	51
2.5	Dříve vyslovené přání	51
2.5.1	Forma dříve vysloveného přání.	52
2.5.2	Limity dříve vysloveného přání	52
2.6	Poskytování zdravotních služeb a hospitalizace bez souhlasu pacienta . . .	53
2.6.1	Omezovací prostředky.	53
2.6.2	Oznamovací povinnost vůči soudu	54
2.7	Nakládání s informacemi	54
2.7.1	Vzdání se podání informace	55
2.7.2	Zadržení informace o zdravotním stavu (terapeutické privilegium).	55
2.7.3	Mlčenlivost	55
2.7.4	Poskytování informací se souhlasem pacienta	56
2.7.5	Poskytování informací blízkým osobám bez souhlasu pacienta . . .	56
2.7.6	Poskytování informací jiným osobám bez souhlasu pacienta	56
2.7.7	Povinnost oznámit či překazit trestný čin.	57
3	Zdravotnická dokumentace (Eva Němec)	58
3.1	Záznamy ve zdravotnické dokumentaci	58
3.2	Ošetrovatelská dokumentace	59
3.3	Fotodokumentace	59
3.4	Důležité součásti zdravotnické dokumentace	60
3.5	Elektronická zdravotnická dokumentace	60
3.6	Digitalizace zdravotní péče a dokumentace	61
3.7	Telemedicína, teleošetřovatelství	62
3.8	Zdravotnická dokumentace v přednemocniční neodkladné péči (Viktorie Šimečková)	62
3.8.1	Podoba a rozsah zdravotnické dokumentace v přednemocniční neodkladné péči	63
3.8.2	Záznam o výjezdu	64
4	Odborná způsobilost a kompetence zdravotnického záchranáře (Eva Němec)	66
4.1	Odborná způsobilost zdravotnického záchranáře	66
4.2	Kompetence zdravotnického záchranáře	66
5	Zdravotní péče a její členění (Eva Němec)	67
5.1	Druhy zdravotní péče podle časové naléhavosti	67

5.1.1	Neodkladná péče	67
5.1.2	Nemocniční neodkladná péče	67
5.1.3	Urgentní příjem	68
5.1.4	Přednemocniční neodkladná péče	69
5.1.5	Akutní péče	71
5.1.6	Nezbytná péče	72
5.1.7	Plánovaná péče	72
5.2	Druhy zdravotní péče podle účelu poskytnutí	72
6	Úvod do medicíny katastrof (Martin Staněk)	73
6.1	Specifika medicíny katastrof	73
6.2	Relevantní dokumentace a plány	74
6.3	Hromadné postižení osob a zásah složek IZS	75
7	Nemocniční lůžko, transportní prostředky ZZS (Eva Němec, Viktorie Šimečková)	79
7.1	Speciální lůžka	79
7.2	Pomocná zařízení lůžka	84
7.3	Možnosti transportu pacienta v přednemocniční neodkladné péči (Viktorie Šimečková)	88
7.3.1	Nosítka	88
7.3.2	Vakuová matrace	90
7.3.3	Schodolez	91
7.3.4	Transportní plachta	91
7.3.5	Speciální transportní pomůcky	91
8	Úprava lůžka (Eva Němec)	95
9	Hygienická péče (Eva Němec)	98
9.1	Hygienická péče	98
9.2	Postup při ranní a večerní hygieně u pacientů se sníženou soběstačností	99
9.3	Sprchování pacientů	99
9.4	Mytí vlasů	100
9.5	Péče o dutinu ústní	101
9.6	Péče o vousy a nehty	101
9.7	Očista pacienta po defekaci na lůžku, výměna jednorázové pleny	102
9.8	Celková koupel imobilního pacienta	103
9.9	Specifika celkové koupele u pacienta na umělé plicní ventilaci	104
9.10	Dekontaminace pokožky před invazivními zákroky	105
10	Polohy a polohování pacientů (Eva Němec)	106
10.1	Cíle polohování	106
10.2	Zásady změn poloh, polohování pacientů	106
10.3	Správná poloha	107
10.4	Polohování	107

10.5	Změny polohy	107
10.6	Plán polohování	109
10.7	Dělení poloh	109
10.8	Bezpečná manipulace s pacientem	114
10.9	Pád pacienta	115
10.10	Koncept kinestetiky	117
10.11	Poranění zdravotnických pracovníků	117
11	Imobilizační (hypokinetický) syndrom (Eva Němec)	119
11.1	Příčiny imobilizačního syndromu	119
11.2	Stupně imobility	119
11.3	Projevy	119
11.3.1	Pohybový systém.	119
11.3.2	Kardiovaskulární systém	120
11.3.3	Respirační systém	120
11.3.4	Urogenitální systém	121
11.3.5	Gastrointestinální trakt	121
11.3.6	Nervový systém.	121
11.4	Prevence	121
12	Bazální stimulace (Eva Němec)	122
12.1	Pojetí konceptu	122
12.2	Stimulace vnímání a její význam	123
12.3	Iniciální dotek	123
12.4	Stimulace pacientů	123
12.5	Zásady pro práci s konceptem bazální stimulace	125
13	Spánek a jeho poruchy (Eva Němec)	127
13.1	Význam spánku	127
13.2	Fáze spánku	128
13.3	Biorytmy	129
13.4	Poruchy spánku	130
13.4.1	Insomnie (nespavost)	130
13.4.2	Poruchy dýchání vázané na spánek	130
13.4.3	Hypersomnie (nadměrná spavost)	132
13.4.4	Poruchy rytmu spánku a bdění (cirkadiánní rytmus)	132
13.4.5	Poruchy vázané na usínání, eventuálně na probouzení	133
13.4.6	Abnormální pohyby vázané na spánek	133
13.4.7	Další poruchy spánku	134
14	Základní hodnoticí škály (Eva Němec, Viktorie Šimečková)	135
14.1	Hodnocení soběstačnosti a denních aktivit	135
14.2	Hodnoticí škála kognitivních poruch a demence	136
14.3	Hodnocení patických nálad v geriatrici	137

14.4	Hodnoticí škála demence	137
14.5	Hodnocení rizika vzniku komplikací	137
14.6	Hodnocení žilních vstupů	138
14.7	Vybrané hodnoticí škály používané v pediatrii	140
14.8	Hodnocení nutričního stavu	140
14.9	Hodnoticí škály napříč obory	142
14.10	Hodnocení bolesti	145
	14.10.1 Akutní bolest	145
	14.10.2 Chronická bolest	146
14.11	Klasifikační systémy používané v přednemocniční neodkladné péči . . .	147
	14.11.1 Hodnoticí škály stavu vědomí	147
14.12	Skórovací systémy používané v anesteziologii	150
14.13	Hodnocení při hromadném postižení osob (Viktorie Šimečková)	154
Seznam zkratk		157
Literatura a zdroje		159
Rejstřík		168
Souhrn		173
Summary		175